

Da værgudene

slo seg vrange

Mandag var det nærmest unntakstilstand i Longyearbyen. Noe som ble forsterket av at kystvaktskipet «Svalbard» lå i beredskap utpå fjorden. Alt av veier var stengt på grunn av sørpeskred, også veien ut til flyplassen. To fly har akkurat landet, samtidig som køen av biler slipper gjennom sperringen like før klokken 15.

Uka som var så

VÅTT OG VAKKERT: Longyearbyen ble mandag brått forvandlet til en by full av åpne sjøer.

ALLE FOTO: BIRGER AMUNDSEN

SKRED: Natt til mandag gikk et sørpeskred i Vannledningsdalen. Det tok med seg deler av gangbrua Perleporten, og fortsatte videre nedover elveløpet over hovedveien.

Sørpeskred, plussgrader, kansellerte fly, issvuller og stengte veier er bare noe av det naturen forårsaket denne uka.

» Anders Fjellestad

■ 2012 har ikke startet helt som normalt, i alle fall ikke værmessig. Rundt nyttår slo været om, og januar har vært den tredje varmeste januar måneden i Longyearbyen på 100 år. Kun 1937 og 2006 var varmere, melder Meteorologisk institutt.

Skred på skred

Mens store deler av Europa opplever en kuldebølge, har situasjonen vært helt annerledes på Svalbard den siste uka. Mandag var Svalbard lufthavn landets varmeste sted med 4,5 plussgrader.

Mildværet og den kraftige nedbøren den siste tida, har denne uka ført til en rekke sørpeskred rundt om på Spitsbergen. Natt til mandag gikk det et stort skred i Vannledningsdalen. Slapset sperret både gangbrua «Perleporten» og hovedveien til skolen og Svalbardhallen. Først to dager senere ble hovedveien

igjen åpnet for normal ferdsel.

Det var også skred i flere av sidedalene til Adventdalen, langs veien til flyplassen, i Svea og i Barentsburg.

Skredene førte til stengte veier og kolonnekjøring på veien til flyplassen og veien til Gruve 7. Da Svalbardposten gikk i trykken onsdag kveld, var det fremdeles omkjøring på flyplassveien via Bykaia.

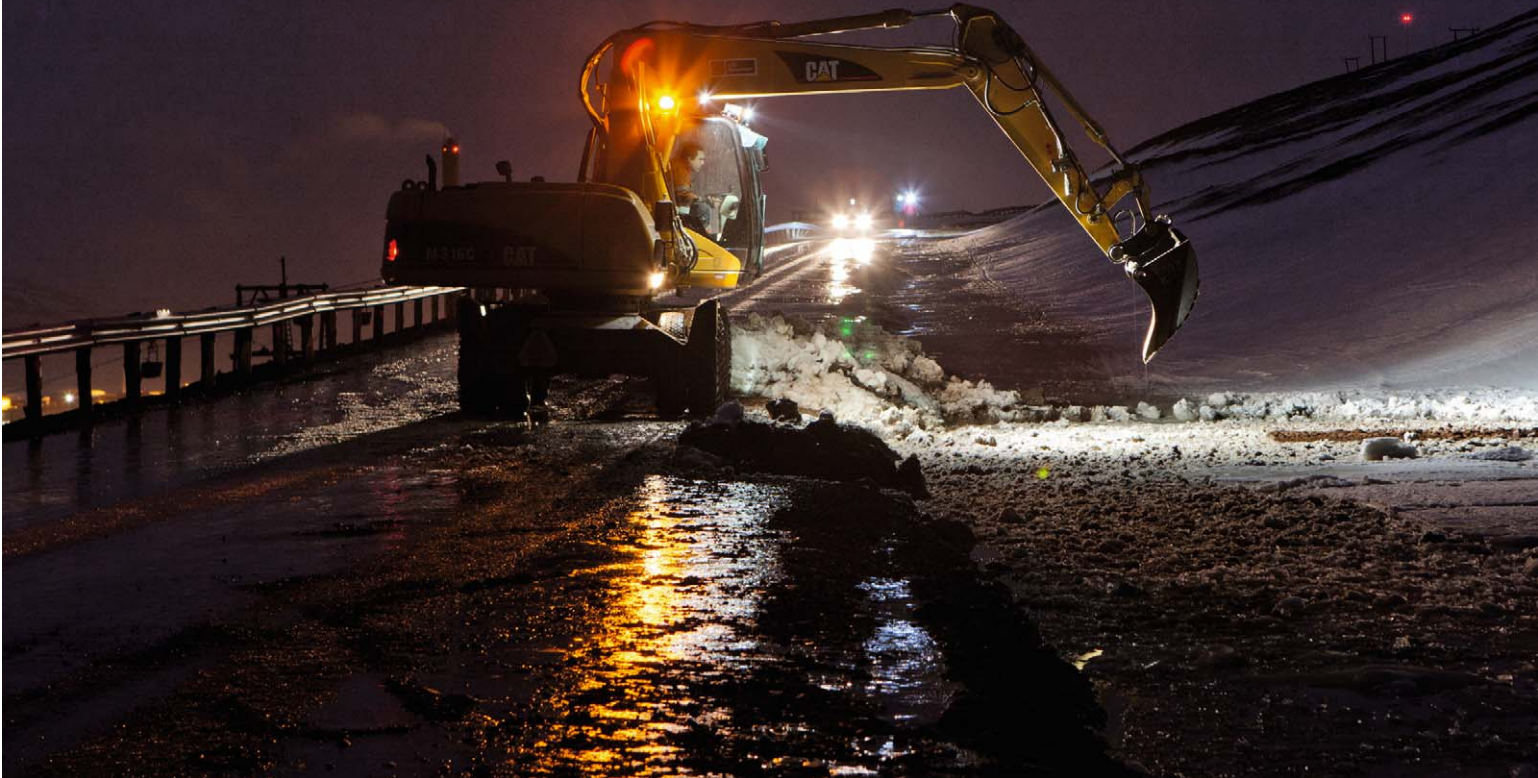
Flytrøbbel

Uværet har også skapt problemer for annen kommunikasjon. Søndag måtte SAS-flyet fra Tromsø kanselleres. Tirsdagsflyet fra Tromsø nådde Svea, før det måtte gjøre vendereis til Tromsø. Årsaken var sidevind, glatt rullebane og dårlig sikt på grunn av snøvær.

Onsdag kveld oppsummerte flyplassjef Morten Ulsnes uka slik:

– Det har vært en utfordrende periode. Vi har opplevd mildvær i januar før, men det har vært

skrekkelig våt

BURMAVEIEN: I søkk på oversiden av Burmaveien dannet det seg svære dammer av vann og snø. Mannskap fra LNSS arbeidet for å åpne stikkrenner under veien, for å hindre at vannet fant sin egen vei ned mot hovedveien til flyplassen.

mer forbigående. De nedbørsmengdene vi har hatt nå, har jeg aldri opplevd på mine sju år ved flyplassen, sier Ulsnes.

Flyproblemen kommer særdeles ubeleilig, på grunn av Polarjazz. Festivalen gjør at det kommer ekstra mange folk til Longyearbyen, og flere av flyene er derfor fulle. SAS satte derfor opp et ekstrarfly fra Tromsø onsdag, men også dette ble innstilt etter å ha blitt utsatt flere ganger. Årsaken var at SAS ikke hadde tilgjengelig flymannskap. Det ordinære ruteflyet på onsdag traff blink, og nådde Longyearbyen på et tidspunkt da vinden blåste gunstig og rullebanen hadde akseptabel friksjon. Det landet derfor trygt med fastboende og Polarjazz-artister og gjester.

Møkkaværet gjorde også byens radioer stumme mandag. Årsaken var ising på en radioantenne ved SvalSat. Også veien

opp til SvalSat var stengt fra mandag til onsdag.

Vårvarme

Ifjor var januar preget av vakkert og kaldt vintervær, det samme kan ikke sies om årets januar. Snittemperaturen ved målestasjonen ved Svalbard lufthavn endte på magre 3,4 minusgrader. Det er hele 11,9 grader over normalen. En månedsoversikt over temperaturen kan du se på vørsida vår på side 20.

– Dette er veldig spesielt. Det er ikke uvanlig med en mild periode i januar, men det er ikke normalt at den varer så lenge, og at det er så mye nedbør, sier meteorologikonsulent Torgeir Mørk ved Svalbard lufthavn.

Forklaringen på mildværet ligger i et kraftig høytrykk som parkerte over Nord-Skandinavia.

– Dette høytrykket har dirigert lavtrykk oppover til

Svalbard og sender varm og fuktig luft sørfra, sier Mørk.

Ifølge værvarslene vil den sørlige vinden fortsette til godt uti neste uke. Det betyr fortsatt mild og fuktig luft.

«Syndeflod»

For fuktig har det også vært i det siste. Det har fosset ned, i alle fall i Svalbard-målestokk.

Mandagsatte Ny-Ålesund en høyst tvilsom rekord. Fra klokka 07 søndag til 07 mandag, fosset det utrolige 116,8 millimeter nedbør i målebøtta til Meteorologisk institutt. Det er over fire ganger normalen for hele måneden. Tirsdag fosset det ned ytterligere 40 millimeter nedbør. I januar fikk Ny-Ålesund hele 6,5 ganger mer nedbør enn normalt. Det skjer vanligvis kun hvert 200. år, ifølge Meteorologisk institutt.

I Longyearbyen kom det 25,9 millimeter nedbør samme døgn.

Aldri før har byen opplevd så mye nedbør i løpet av 24 timer.

– Kanskje ikke så rart at hovedveien opp gjennom Longyear til Longyearbyen skole ble sperret av et sørpeskred mandag formiddag, konkluderer værguru Bernt Lie på sin nettside Vær og Vind.

Så gjenstår det å se om resten av februar måned blir like vill som det januar har vært.

Januerværet

Snittemperatur ved noen målestasjoner på Svalbard. Avvik fra normal i parentes.

Svalbard lufthavn	-3,4 °C (+11,9)
Ny-Ålesund	-3,6 °C (+10,3)
Hopen	-2,2 °C (+12,0)
Bjørnøya	-0,6 °C (+7,5)

Varmerekorden for Svalbard lufthavn i januar er 7,7 plussgrader, satt 16. januar 2006.